

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžso/77/2015
Identifikačné číslo spisu: 5015200602
Dátum vydania rozhodnutia: 14.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200602.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: Z. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Č.. X, XXX XX Z., zast.: JUDr. Sabínou Hodoňovou, advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie Mariánske námestie č. 31,010 01 Žilina, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, pracovisko oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina, so sídlom J. M. Hurbana č. 16, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. októbra 2015 č.k. 20S/126/2015-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. októbra 2015 č.k. 20S/126/2015-33 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 296,44 € z titulu trov právneho zastúpenia.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: ZA/2015/4819/3/HOR z 21.05.2015 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č.l. 7) žalovaný ako odvolací správny orgán oprávnený v zmysle § 4 ods. 6 písm. c) zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v znení neskorších predpisov, § 51 písm. b) zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a podľa ustanovenia § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin č. MT3/OPČ/SOC/2015/33424 z 30.03.2015 vo veci nevyhovenia žiadosti žalobcu

o vyhotovenie parkovacieho preukazu (ďalej na účely rozsudku len „žiadost“) v zmysle § 17 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z.

Podľa § 51 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z. v znení relevantnom pre preskúvanú vec ústredie vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, v ktorých v prvom stupni koná a rozhoduje úrad.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná podľa posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa § 14 ods. 6 alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí, vyhotoví príslušný orgán parkovací preukaz na základe právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze.

2. Žalovaný napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe administratívneho odvolania žalobcu bol na pracovisku žalovaného posudkovou lekárkou MUDr. Z. M. vydaný lekársky posudok z 20.05.2015 (ďalej na účely rozsudku len „lekársky posudok“, resp. „posudkový lekár“) s medicínskym záverom, že žalobca je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá však nie je v zmysle § 14 ods. 6 zák. č. 447/2008 Z.z. odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a nemá praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí.

Podľa § 14 ods. 6 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

3. Ďalej žalovaný zdôraznil, že posudkový lekár odvolacieho orgánu konštatoval, že :

„ide o stav v dispenzárnej starostlivosti viacerých odborných ambulancií v popredí s fistulujúcou formou Crohnovej choroby s mnohočetnými stenotizáciami a fistuláciami v perirektálnej oblasti - po dlhodobom vynechaní liečby bola potrebná chirurgická intervencia - protektívna ileostómia - doložené aktuálne gastroenterologické vyšetrenie bez významným subjektívnych ťažkostí, objektívne je ochorenie na liečbe stabilizované, ileostómia funkčná, stolica bez prímesty krvi a hlienov, pohyblivosť je limitovaná pre základné ochorenie. Podľa predložených odborných vyšetrení: mobilita je zachovaná, chôdza samostatná, bez potreby používania opornej ortopedickej pomôcky, bez závažnejších porúch v oblasti orientácie. Netrpí závažnou poruchou zraku. V súčasnosti je schopný používať prostriedky verejnej hromadnej dopravy osôb a nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, lebo je schopný premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb, nastúpiť, vystúpiť z neho a zvládnuť inú situáciu v ňom, podľa § 14 ods. 6 citovaného zákona a nemá praktickú ani úplnú slepotu oboch očí.“

II.

Konanie na prvostupňovom súde

4. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal prostredníctvom svojej právnej zástupkyne na Krajský súd v Žiline žalobu z 08.06.2015.

5. Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu na nariadenom pojednávaní dňa 27.10.2015 a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, pri aplikácii § 250j ods. 2 písm. d) a e) O.s.p. zrušil napadnuté

rozhodnutie, a to z nižšie uvedených dôvodov.

6. Po podrobnej sumarizácii skutkových zistení zachytených v administratívnom spise ako aj citácii dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, zák. č. 447/2008 Z.z. a Správneho poriadku krajský súd konštatoval, že v dôvodoch napadnutého rozhodnutia žalovaný prevzal odôvodnenie, ktoré je súčasťou lekárskeho posudku.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že súčasťou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je vyjadrenie, že posudkový lekár pri posudzovaní zdravotného stavu a odkázanosti žiadateľa na vyhotovenie parkovacieho preukazu vychádzal z lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu podľa prílohy č. 1 k zák. č. 447/2008 Z.z. a zároveň zo všetkých priložených odborných medicínskych nálezov nachádzajúcich sa v spisovej dokumentácii, ktoré uvádza v časti lekárskeho posudku „objektívny nález“, kde sa nachádzajú iba údaje o výške, váhe, tlaku a pulze, orientácii, postoji, chôdzi a tiež o poruche kontinencie moču.

7. Po vyhodnotení obsahu lekárskeho posudku ako aj s prihliadnutím na základný cieľ konania o kompenzáciu krajský súd ďalej uviedol, že tento nebol vypracovaný v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 druhá veta zák. č. 447/2008 Z.z., keď nebolo v konaní preukázané, že ho vypracoval posudkový lekár v spolupráci s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore gastroenterológia, ktorý by sa mohol účinne vyjadriť k lekárskej správe z neštátnej gastroenterologickej ambulancie GASTRO-MED s.r.o. z 10.10.2012 vyhotovenej 10.10.2012 MUDr. Q. D. v špecializačnom odbore gastroenterológia (ďalej na účely rozsudku len „lekárska správa z 10/2012“).

Dôsledkom tohto postupu je podľa krajského súdu to, že tak lekársky posudok, s poukazom na § 11 ods. 2 a 8 zák. č. 447/2008 Z.z., ako aj samotné dôvody napadnutého rozhodnutia sa s aplikáciou uvedených ustanovení nevysporiadali, a tak správne orgány nevykonali potrebné vyhodnocovanie zdravotného stavu žalobcu a tieto závery následne nepremietol žalovaný do dôvodov napadnutého rozhodnutia.

8. Pritom nie je prekážkou pre posúdenie zdravotného stavu žalobcu, keď je takýto lekársky nález starší, nakoľko v zmysle § 11 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z. môže posudkový lekár vychádzať aj z lekárskeho nálezu, ktorý je starší ako 6 mesiacov, ak je podľa posudkového lekára zdravotný stav fyzickej osoby chronický, s trvalým poškodením a miera funkčnej poruchy je definitívna a od ďalšej liečby nemožno očakávať zlepšenie.

Podľa § 11 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení posudkový lekár môže vychádzať aj z lekárskeho nálezu, ktorý je starší ako šesť mesiacov, ak je podľa posudkového lekára zdravotný stav fyzickej osoby chronický s trvalým poškodením a miera funkčnej poruchy je definitívna a od ďalšej liečby nemožno očakávať zlepšenie.

9. Na uvedenom základe krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne zdôvodnené a pri aplikácii § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. ho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

10. Ďalej sa krajský súd venoval aj existencii inej vady konania (t.j. možnej aplikácii Správneho poriadku na podmienky lekárskej posudkovej činnosti), pričom krajský súd dospel k záveru, že nakoľko lekársky posudok nebol vydaný v spolupráci s lekárom so špecializáciou v odbore gastroenterológia a príslušným sociálnym pracovníkom príslušného úradu, tak napadnuté rozhodnutie zrušil aj podľa § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

11. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 11.11.2015 (č.l. 42) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný vychádzal z obsahu lekárskeho posudku a z jeho záveru, že žalobca nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a nemá praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí.

K argumentácii krajského súdu o nedodržaní ustanovenia § 11 ods. 2 druhá veta zák. č. 447/2008 Z.z.

dal žalovaný do pozornosti odvolacieho súdu, že citované zákonné ustanovenie explicitne nedefinuje, akým spôsobom má posudkový lekár pri lekárskej posudkovej činnosti spolupracovať so všeobecným lekárom, pediatrom prípadne iným odborným lekárom.

12. Ďalej žalovaný dôrazne namietal právny záver krajského súdu, ktorý vychádza z ustanovenia § 11 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z., pričom použil nasledujúcu formuláciu:

„Práve pri tomto dôvode vyvstáva najmarkantnejšie nebezpečenstvo toho, ak laici zasahujú do odbornej medicínskej problematiky, ktorej nerozumejú“.

Následne žalovaný pripojil odborný výklad obsahu a rozsahu pojmu Crohnova choroba.

13. Ako ďalšie odvolacie dôvody žalovaný uviedol to, že

- lekárska správa z 10/2012 je bezpredmetná,
- cieľom parkovacieho preukazu je umožniť fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím zaparkovať osobné motorové vozidlo na vyhradených parkovacích miestach,
- v stanovisku posudkového lekárka MUDr. G. S. k odvolaniu žalobcu sú podrobne a zrozumiteľne opísané dôvody záverov lekárskeho posudku,
- že žiadne svojvoľné dôvody ani prípadné objektívne zistenia procesných nedostatkov napadnutého rozhodnutia nemôžu viesť k následnému vyhovneniu žiadosti,
- v rozsudku krajského súdu sú vyhľadávané pseudodôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, ktoré správne orgány nemôžu v zmysle platnej legislatívy akceptovať),
- spornú lekársku správu z 10/2012 posudková lekárka v lekárskom posudku nepovažovala za aktuálnu a preto sa nevyjadrovala k subjektívnym názorom odborného lekára, ktorý nie je kompetentný posudzovať odkázanosti na účely zákona č. 447/2008 Z.z.

14. Žalovaný záverom navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní veci zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamietá a žalobcovi právo na náhradu trov nepriznáva.

B)

15. Vo svojom vyjadrení (č.l. 47) zo dňa 27.11.2015 sa žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zamerl na odvoláciu námietku, že ustanovenie § 11 ods. 2 druhá veta zák. č. 447/2008 Z.z. explicitne nedefinuje spôsobom spolupráce posudkového s iným odborným lekárom.

Tiež zdôraznil, že bolo zákonnou povinnosťou žalovaného preskúmať lekársku správu z 10/2012, a jej závery vyhodnotiť. Najmä poukázal, že v uvedenej lekárskej správe sa odporúča v rámci liečebného režimu pri komplikovanej Crohnovej chorobe skrátiť čas cestovania.

Podľa § 11 ods. 2 druhá veta zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

16. Ďalej žalobca poukázal na možné riziká cestovania do práce hromadnou dopravou a osobným motorovým vozidlom.

V tejto súvislosti zdôraznil že žalovaný nemôže k výkladu ustanoveniu § 17 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. pristupovať s formalizmom a naopak ho musí vykladať s prihliadnutím na základný cieľ konania o kompenzácií.

17. Žalovaný sa tiež zaoberal vyhlásením žalovaného o „laikoch zasahujúcich do odbornej medicínskej problematiky“, ako aj to, že žalovaný právne názory krajského súdu označil za „pseudodôvody“.

18. Z uvedených dôvodov žalovaný žiadal napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdiť s uložením povinnosti žalovanému zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia vo vyčíslenej výške 296,44 €.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

20. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či je správny súd oprávnený preskúmať medicínsky ustálený skutkový stav v lekárskom posudku, a ak áno, potom v akom rozsahu.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

21. Žalovaný svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s námietkami, ktoré žalobca využil na spochybnenie zákonnosti postupu správneho orgánu smerujúceho k vysloveniu napadnutého rozhodnutia. Až po vyslovení ich nedôvodnosti súdom vzniká právo žalobcovi na prieskum zákonnosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky).

22. Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

23. Žalovaný svoje odvolanie založil na nesúhlase s tým, ako krajský súd vyhodnotil účinky zistení posudkového lekára, ktoré sa týkali posúdenia a vyhodnotenia zdravotného stavu žalovaného v zmysle príslušného právneho predpisu. Z uvedeného vyplýva, že aj krajský súd sa zaoberal s argumentáciou žalobcu o jeho zdravotnom stave a túto ako relevantnú pre súdny prieskum vyhodnocoval, tzn. že základom právnych názorov krajského súdu, na základe ktorých vyslovil svoj zrušujúci rozsudok, bolo právne vyhodnotenie kvalifikácie zdravotného stavu žalobcu na nevyhovenie žiadosti žalobcu o vyhotovenie parkovacieho preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Uvedené, tzn. právne vyhodnotenie kvalifikácie zdravotného stavu žalobcu, hoci sa týmto krajský súd zaoberal, však nebolo v prejednávanej veci základným predmetom súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu. Predmetom súdneho prieskumu bola správnosť právnej aplikácie ustanovenia § 11 v spojení s § 17 zák. č. 447/2008 Z.z. na zistení skutkový stav.

24. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už viackrát riešil spor týkajúci sa významu lekárskej posudkovej činnosti pri rozhodovaní o kompenzačných dávkach (§ 11 zák. č. 447/2008 Z.z.). Preto vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu meritórne odchýliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom

právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným konajúcim senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu zo dňa 28.02.2012 sp.zn. 1 Sžso 1/2012, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je text rozsudku zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Správny orgán konajúci a rozhodujúci vo veciach kompenzácie podľa zák. č. 447/2008 Z.z. musí mať na zreteli, že konanie vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je osobitne upravené v Piatej časti zák. č. 447/2008 Z.z. a súčasne, že subsidiárnym právnym predpisom všeobecne upravujúcim oblasť konania vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je v zmysle § 53 zák. č. 447/2008 Z.z. iba zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Základným cieľom konania o kompenzácii je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, minimalizácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie je postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami, ako aj zmiernenie jej nepriaznivej sociálnej situácie.“

25. Z takto vymedzeného cieľa konania pre Najvyšší súd vyplýva, že ak je zámerom zákonodarcu povýšiť lekársky posudok vyhotovený v zmysle § 11 zák. č. 447/2008 Z.z. na listinu, ktorá zachycuje podstatný opis, hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu žalobcu a dôsledkov z tohto stavu pre konanie vyplývajúcich (najmä § 11 ods. 1), tak aj posudkový lekár musí vykonávať posudkovú lekársku činnosť tak, aby podporil začlenenie žalobcu do spoločnosti vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb ako aj minimalizáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie je postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami.

V tejto súvislosti krajský súd vo svojom rozsudku najmä poukázal na výskyt inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, t.j. na absenciu spolupráce posudkového lekára s lekárom so špecializáciou v príslušnom odbore gastroenterológia, ktorý by sa mohol účinne vyjadriť k lekárskej správe z 10/2012.

26. Žalovaný vo svojom odvolaní (ak Najvyšší súd zatiaľ nechá nepovšimnutú osobitnú argumentáciu žalovaného) dôsledne odmietal vyhodnotenie lekárskej správy z 10/2012 a označoval ju ako bezpredmetnú.

Avšak z obsahu lekárskeho posudku (č.l. 9) súladne so zisteniami krajského súdu pre Najvyšší súd vyplýva, že posudkový lekár napriek svojim zákonným povinnostiam v zmysle § 11 v spojení s prílohou č. 2 k zák. č. 447/2008 Z.z. iba paušálne (t.j. úplne opomenul povinnosť odôvodniť svoje závery) vykonal hodnotenie a posúdenie zdravotného stavu žalovaného, nakoľko v časti Objektívny nález spomenul iba gastroenterologické vyšetrenie vykonané MUDr. F. (s odcitovaním záveru vyšetrenia), hoci žalobca k administratívnomu odvolaniu v zmysle tam uvedenej prílohy pripojil viacero lekárskejších správ a hoci žalobca mal k svojej žiadosti pripojiť lekársku správu z 10/2012 viackrát citovanú tak žalobcom ako aj žalovaným (najmä lekársky posudok z 27.03.2017), avšak Najvyšší súd túto správu pri vynaložení značného úsilia v administratívnom spise neobjavil. Tým aj dospel Najvyšší súd k záveru, že lekársky posudok nespĺňa všetky zákonom požadované náležitosti.

27. Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd stotožňuje v zmysle svojej judikatúry (rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 7Sžso/11/2011) so závermi krajského súdu, že pokiaľ lekársky posudok nespĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, nie je objektívnym podkladom pre posúdenie odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a vydanie rozhodnutia v tejto veci.

Potom iba mechanické zopakovanie argumentov uvedených v lekárskom posudku bez akceptovania zásady zákonnosti, materiálnej pravdy a povinnej súčinnosti ako aj povinnosti odôvodniť svoje právne závery vyplývajúce z medicínskych zistení, ktoré ani správny orgán bližšie po právnej stránke neobjasnil, nevyhovuje nielen požiadavke zákonodarcu na premietnutie cieľa zák. č. 447/2009 Z.z. do rozhodovacej činnosti podľa uvedeného zákona vrátane povinnosti zakotvenej v ustanovení § 47 Správneho poriadku

na zabezpečenie preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 53 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 53 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

Podľa § 3 ods. 7 Správneho poriadku ustanovenia o základných pravidlách konania uvedených v odsekoch 1 až 6 sa primerane použijú aj pri vydávaní osvedčení, posudkov, vyjadrení, odporúčaní a iných podobných opatrení.

28. Hore uvedené závery podporuje aj doterajšia judikatúra, pri ktorej Najvyšší súd zotrúva na svojich právnych názoroch o nutnosti právneho vyhodnotenia posudku prostredníctvom odôvodnenia rozhodnutia žalovaného. Napríklad v rozsudku sp.zn. 1 Sžso 1/2012 z 28.02.2012 bolo konštatované:

„Komplexný posudok, napriek svojej významnosti, nepredstavuje a ani nemôže, za situácie predloženia odlišného lekárskeho názoru, predstavovať jediný podklad rozhodnutia v konaní podľa zák. č. 447/2008 Z.z. Je potom celkom legitímne očakávanie žalobcu, že z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku sa v zmysle zákonného príkazu na presvedčivé odôvodnenie (§ 46 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku) dozvie jasné argumenty, prečo odlišný lekárske názor nezavázil v prospech jeho žiadosti. Opačný postup žalovaného je naplnením zákonného dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. na zrušenie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

Hoci zák. č. 447/2008 Z.z. pripúšťa lekársku posudkovú činnosť, a to najmä za účelom hodnotenia a posudzovania zdravotného stavu, jeho zmien a porúch podmieňujúcich zdravotné postihnutie fyzickej osoby, ktorej vykonanie v prípadoch, keď toto posúdenie vyžaduje osobitné odborné znalosti, však neoprávňuje v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy žalovaného, aby upustil, resp. vôbec nevykonal podrobnú analýzu zistených záverov v svojom rozhodnutí s vyhodnotením, prečo neprihliadol k námietkam žalobcu, resp. prečo závery obsiahnuté v komplexnom posudku vyhovuje kritériu spoľahlivo zisteného stavu veci v zmysle zásady súčinnostného hľadania materiálnej pravdy v správnom konaní (§ 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku).

Rozhodnutie správneho orgánu konajúceho vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu musí okrem iného obsahovať aj odôvodnenie, v ktorom správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Riadne, logické a pre účastníka zrozumiteľné odôvodnenie sa pre neho stáva alebo argumentom presvedčujúcim ho o zákonnosti vydaného správneho rozhodnutia alebo zdrojom argumentov na spochybnenie tohto rozhodnutia.“

29. V uvedenej súvislosti nemôže obstať ani spochybnovanie argumentácie krajského súdu, ktorý vychádzal z časového dôvodu cestovania žalobcu do práce a z práce na trase Martin - Žilina a späť (3 hodiny denne, v zime aj 4 hodiny) za situácie, keď lekári žalobcovi odporúčajú v súvislosti s jeho aktuálnym zdravotným stavom obmedziť používanie prostriedkov hromadnej dopravy, konštatovaním, že cieľom parkovacieho preukazu je umožniť fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím zaparkovať osobné motorové vozidlo na vyhradených parkovacích miestach a tým uľahčiť (najmä vzhľadom na bližšie umiestnenie týchto miest k vstupu do budov) takto postihnutej osobe vstup. Uvedené je nutné posudzovať s prihliadnutím na cieľ sledovaný zákonom, t.j. napomáhať začleniť jednotlivca do spoločnosti, ako správne poznamenal krajský súd.

30. Pre Najvyšší súd je neprehliadnuteľné, že v súčasných podmienkach slovenskej spoločnosti na prahu 21. storočia, kedy situácia s preplnenými parkovacími alebo odstavnými plochami pre motorové vozidlá v mestských aglomeráciách (napríklad Žilina a Martin, ako je tomu u žalobcu v preskúmvanej veci) sa stáva bežnou, kedy sa tu stretávajú požiadavky parkujúcich vozidiel organizácií a miestneho obyvateľstva (pre mesto Martin vid' najmä <http://martin.sk/ulohy-vmc/index.asp?k=3121&spleno=0&p=19917>), vyžaduje parkovanie, navyše často krát s povinnosťou odstavenie vozidla zaplatiť, resp. je časovo obmedzené, riešiť na preplnených parkovacích miestach „ad hoc“

postupom, čo veľakrát vedie k parkovaniu kdekoľvek, aj v miestach, ktoré sú od žiadanej destinácie mnoho násobne vzdialené, potom je nutné úlohu parkovacieho preukazu v zmysle § 17 zák. č. 447/2008 Z.z. vymedziť tak, že má umožniť ŤZP osobe zvýšiť možnosť používania osobného vozidla touto osobou tým, že

- bude môcť odstaviť toto vozidlo na vyhradenom mieste,
- s elimináciou parkovacích poplatkov,
- s vyšším komfortom na vystupovanie a nastupovanie do vozidla a
- v optimálnej vzdialenosti od zamýšľanej destinácie.

31. Svojim spôsobom sa ako právne nepodložená javí nie ojedinelá argumentácia žalovaného, že odborní lekári nie sú oprávnení vysloviť svoj názor na druh a spôsob kompenzácie z hľadiska svojej zdravotníckej špecializácie.

V súvislosti s uvedeným musí Najvyšší súd poukázať práve na úlohu odborných správ vyslovených odbornými lekármi v prejednávanej veci s odporúčajúcimi závermi, ktoré však žalovaný v rozhodnutí ani neakceptoval a ani sa s nimi nevysporiadal, hoci súdna judikatúra na nich kladie dôraz (m.m. rozsudok sp.zn. 1 Sžso 34/2010 z 24.05.2011 s nasledujúcou citáciou):

„Komplexný posudok predstavuje odborné posúdenie skutkového stavu písomnou formou, a tým, že zodpovedá na zákonom uložené úlohy (otázky), zásadným spôsobom rieši formou podkladu rozhodnutia aj predbežnú otázku vo vzťahu k skutočnostiam súvisiacim alebo vyvolaným zdravotným stavom žiadateľa a peňažný príspevok na kompenzáciu.

Postup vykonania potrebných konzultácií (spolupráce) a vyhodnotenia dostupných lekárskeho nálezu, je jedným z možných nástrojov orgánov konajúcich o nárokoch na peňažnú kompenzáciu a ich subjektívne nevyužitie je v rozpore s požiadavkou na aktívny prístup orgánov (§ 1 zák. č. 447/2008 Z.z. a § 3 ods. 3 Správneho poriadku) s následkom existencie skutkovej vady v lekárskom posudku, tzn. aj v komplexnom posudku, ktorý je základným podkladom rozhodnutia, na ktorú musí konajúci súd prihliadať (§ 250i ods. 3 O.s.p.).“

32. Avšak ako veľmi spochybňujúca úlohu súdnej moci, a to až k hranici slobody prejavu, sa pre Najvyšší súd javí argumentácia žalovaného, že žiadne svojvoľné dôvody ani prípadné objektívne zistenia procesných nedostatkov napadnutého rozhodnutia nemôžu viesť k následnému vyhovneniu žiadosti. Najvyšší súd tu zdôrazňuje ústavne zakotvené pôsobenie súdnej moci, kedy v zmysle čl. 142 ods. 1 ústavy súdy sú oprávnené bez ohľadu na skutkovú zložitnosť preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Toto oprávnenie sa potom prejavuje v nariadovacej právomoci krajského (§ 250j ods. 7 O.s.p.) či Najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.) a právnou záväznosťou ich rozhodnutí.

33. Obdobný charakter má vyššie uvedená argumentácia žalovaného (viď bod č. 12), kedy žalovaný implicitne členov konajúceho senátu súdu (v uvedenom prípade krajský súd) prirovnával k „laikom zasahujúcim do odbornej medicínskej problematiky, ktorej nerozumejú“.

Na tomto mieste Najvyšší súd musí jednoznačne odmietnuť uvedenú argumentáciu žalovaného, ktorá prirovnaním súdov senátu Krajského súdu v Žiline k laikom zasahujúcim do odbornej medicínskej problematiky, ktorej nerozumejú, spochybňuje kvalifikáciu sudcov krajského súdu hodnotiť skutkový stav v preskúmvanej veci, pričom v konečnom dôsledku uvedená argumentácia smeruje proti nezávislosti rozhodovacej právomoci správneho súdu nemenne a jasne garantovanej v čl. 141 ústavy Slovenskej republiky.

34. Avšak omnoho závažnejším spôsobom vyznieva ďalšia argumentácia žalovaného, že v rozsudku krajského súdu sú vyhľadávané pseudodôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, ktoré správne orgány nemôžu v zmysle platnej legislatívy akceptovať.

Pri uvedenom texte, ktorý nespochybiteľne znevažuje rozhodovacu nezávislosť konajúceho správneho súdu, môže Najvyšší súd iba žalovaného upozorniť na možnosť aplikovať poriadkovú pokutu v zmysle § 53 O.s.p., nakoľko svojím obsahom nielen táto ale aj vyššie uvedená argumentácia žalovaného (viď tiež body 32 a 33) napĺňa skutkovú podstatu hrubo urážlivého podania.

35. Vyššie bolo Najvyšším súdom odôvodnené, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí neobjasnil dôvody, prečo hore uvedený postup posudkového lekára posudzoval ako súladný so zákonom, ale iba zopakoval niektorého jeho argumenty, ktoré bližšie po stránke právnej neobjasnil.

Z uvedeného dôvodu je potom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti, v časti pre rozhodovanie o žiadosti podstatnej, nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, ako správne konštatoval krajský súd. Tiež sa Najvyšší súd stotožňuje s jeho záverom, o nutnosti aplikovať na napadnuté rozhodnutie ustanovenie § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. o vadách konania.

V.

36. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozsudkoch sp.zn. 1Sžso 1/2012, 7Sžso/11/2011 a 1Sžso 34/2010, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou žalovaného, aby v ďalšom konaní v zmysle hore uvedených záverov sa právne vysporiadal s medicínskymi závermi obsiahnutými v posudkoch, a to najmä s tým, či zdravotný stav umožňuje žalobcovi bez podstatného rizika ohrozenia svojho zdravia začleniť sa do spoločnosti prostredníctvom pravidelného dochádzania na vykonávanie práce mimo svoje bydlisko, a to aj nepriamym zabezpečením podmienok dochádzania prostredníctvom možnosti vyhotovenia parkovacieho preukazu.

37. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnému žalobcovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo. Zákonná zástupkyňa úspešného žalobcu si svoje právo uplatnila v sume 296,44 € (2 x 139,83 + 2 x 8,39 €), a zo spisu pre konajúci súd nevyplýva vynaloženie iných výdavkov, bola žalobcovi za tejto situácie priznaná uvedená náhrada trov odvolacieho konania.

38. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-kompenzačných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).